

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Commandopost Clingendael (Wassenaar)
Datum: donderdag 19 november 2020 10:53:32
Bijlagen: 20201117 Reactiebrief naamgeving bunker 18.11.2020.pdf

Hoi,

Zie bijgevoegde brief. Er is afgesproken dat we de naam Seyss Inquart bunker niet meer gebruiken.

We gebruiken de naam Commandopost Clingendael.

Willen jullie dit aanpassen op de website.

Alvast bedankt!

Hartelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties | Rijksvastgoedbedrijf

Directie Financiën & Bestuursadvisering | Afdeling Communicatie

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

10.2.e
 10.2.e @rijksoverheid.nl

Afwezig: woensdagmiddag

Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 19 november 2020 10:38

Aan: 10.2.e @minaz.nl'; 10.2.e @minaz.nl'; 10.2.e ; 10.2.e
 10.2.e

CC: 10.2.e ; MC BZK ; Postbus RVB Publieksvoorlichting ; 10.2.e
 10.2.e

@cultureelerfgoed.nl'

Onderwerp: Reactie op brief naamgeving Commandopost Clingendael in Wassenaar

Dag allen,

Zojuist heeft directeur T&P Rijksvastgoedbedrijf, Roger Mol, een reactie verzonden (zie bijgaand) naar aanleiding van de brief van 10.2.e Graag bij toekomstige uitingen over dit object de juiste naamgeving gebruiken.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Projectleider

Afdeling Verkoop en Gebiedsprojecten

Directie Transacties & Projecten

Rijksvastgoedbedrijf

Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 16169 | 2500 BD | Den Haag

10.2.e

rijksoverheid.nl

www.rijksvastgoedbedrijf.nl

www.biedboek.nl

Werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag

Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

10.2.e

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Projecten
Afdeling Verkoop

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

De 10.2.e

M 10.2.e

@rijksoverheid.nl

Datum 18 november 2020

BTW nummer
NL8563.05.765.B.01

KVK nummer
65890604

Weleerwaarde 10.2.e,

Ons documentnummer
1020257713

Ons zaaknummer
105008398

Onlangs zond u de minister-president een verzoek om aandacht te besteden aan de naamgeving van de bunker in Wassenaar, die in de Tweede Wereldoorlog onder meer ten behoeve van de Duitse Rijkscommissaris Seyss-Inquart is gebouwd. Het complex is na de Bezetting in gebruik gekomen bij het Ministerie van Defensie en is enkele jaren geleden overgedragen aan het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daar wordt nu, in samenwerking met de gemeente Wassenaar en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, onderdeel ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), verkoop en herontwikkeling van dit historisch belangrijke maar ook beladen gebouw voorbereid. Bij die voorbereidingen wordt er door RVB, RCE en gemeente alles aan gedaan om te voorkomen dat nieuwe eigenaren en nieuwe gebruikers op niet-respectvolle wijze om kunnen gaan met dat gevoelige verleden.

De rijksoverheid is de laatste jaren nadrukkelijk bezig om beleid te ontwikkelen voor een integere en prudente wijze van omgaan met de herinnering aan gevoelige perioden uit de Nederlandse geschiedenis. Zo is door de minister van OCW bijvoorbeeld een brief naar de Tweede Kamer gestuurd inzake de visie op erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. Hierin is als bijlage ook het uitgevoerde verkennend onderzoek naar de relatie tussen onroerend erfgoed en de herinnerings- en herdenkingscultuur in Nederland opgenomen.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/11/05/kamerbrief-inzake-visie-erfgoed-uit-de-tweede-wereldoorlog>

Zoals bekend, speelt op dit moment wereldwijd maar ook in Nederland, de discussie over naamgeving van gebouwen, wegen en bruggen maar ook de aanwezigheid van gedenktekens voor personen met een discutabele reputatie. Uit de Tweede Wereldoorlog maar ook uit de periode daarna en uit de eeuwen daarvoor. Waarbij steeds de vraag boven komt of verzwijgen dan wel –met toelichting- handhaven de juiste toekomstlijn is. Uw brief is hoe dan ook aanleiding voor verdere gesprekken over dit onderwerp als het gaat om naamgeving van objecten in Rijksbezit. De Rijksbouwmeester heeft hierover al contacten met het Rijksvastgoedbedrijf, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Datum
18 november 2020

en het wetenschappelijk veld (met name Geesteswetenschappen UvA/ VU). Eventueel zullen ook andere relevante partijen zoals het ministerie van VWS worden aangehaakt. Die discussies zullen nog zeker doorgaan maar bij de bunker in Wassenaar speelt dit uiteraard nu bijzonder sterk, bij de vele aandacht rondom beoogde verkoop en herontwikkeling.

Bij de meeste gebouwen in Nederland is geen sprake van een formele, van overheidswege vastgestelde naam. Bij nader onderzoek blijkt dat via de aanwijzing van het object tot Rijksmonument, enkele jaren terug, nu echter wel het geval: het ministerie van OCW hanteert in de officiële Registeromschrijving in het Rijksmonumenten register nu de naam 'Commandopost Clingendael'
<https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/532049>

In overleg met de RCE zullen we eraan gaan werken dat deze naam in de verdere communicatie gebruikt gaat worden. Waarmee overigens ook de historisch belangrijke periode van de Koude Oorlog recht wordt gedaan.

Hoogachtend,

ies,

Directeur Transacties & Projecten Rijksvastgoedbedrijf

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: FW: Ontvangen Burgerbrief 10.2.e over SI-Bunker
Datum: donderdag 8 oktober 2020 17:04:58
Bijlagen: [PLATO-#4156736-v1-Ontvangen_Burgerbrief.PDF](#)

10.2.e

Zie onderstaand. Ik wil morgen antwoorden. Zou fijn zijn als ik dan kan aangeven wanneer we een reactie hebben. We moeten dan misschien ook maar even met AZ overleggen of we wel separaat moeten antwoorden aan 10.2.e.
 Kan me ook voorstellen dat jij of 10.2.e even contact met dhr. 10.2.e opneemt. Wat denken jullie?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van BZK | Rijksvastgoedbedrijf | bureau directeur-generaal
 Korte Voorhout 7, kamer KV4 42 | Postbus 16169 | 2500 BD Den Haag
 10.2.e

werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 17:01

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Ontvangen Burgerbrief 10.2.e over SI-Bunker

Geachte heer 10.2.e, beste 10.2.e,

In augustus is vanuit AZ een brief gericht aan MP overgedragen aan RVB van de heer 10.2.e uit Den Haag over zijn bezwaren van de naamgeving van de SI-bunker. Meneer wil nu ook graag een reactie van MP hierover. Kunt u daarom nagaan of er inmiddels een reactie verstuurd is, en zo ja, mogen wij dan een afschrift van die reactie? Dan nemen wij dat mee in de beantwoording van de laatste brief gericht aan MP. Zie de bijlage.

Alvast veel dank en vriendelijke groet,

10.2.e

Rijksvoorlichtingsdienst
 Ministerie van Algemene Zaken
 Binnenhof 19 | 2513 AA Den Haag
 Postbus 20001 | 2500 EA Den Haag

10.2.e

[@minaz.nl](mailto:10.2.e@minaz.nl)
www.rijksoverheid.nl/ministeries/az

De Minister-president
Diens Hoofd Communicatie Algemeen Regeringsbeleid
Mw. 10.2.e
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Betreft: Uw brief van 24 september 2020 / Uw referentie 4153565

27 september 2020

Geachte mevrouw 10.2.e,

Namens de Minister-president zond U mij op 24 september 2020 (uw referentie 4153565) een reactie op mijn brief aan de Minister-president van 10 september 2020, die verwijst naar mijn eerdere brief aan de Minister-president van 15 augustus 2020.

Gezien uw reactie, treffen mijn beide brieven aan de Minister-president geen doel, en is kennelijk geen van deze brieven feitelijk onder diens ogen geweest, hoewel - herhaald - de website van uw departement zulks garandeert:

"De minister-president zal u waar mogelijk antwoorden. Betreft uw brief een opmerking of opvatting, dan zal de minister-president hiervan kennisnemen."

Met respect voor uw uitleg, waaronder enkele staatsrechtelijke aanhalingen, reikt de inhoud van mijn vraag aan de Minister-president toch verder dan uw procedurele verwijzing en een enkele opmerking rond individuele ministeriële verantwoordelijkheden.

Me dunkt dat de van rijkswege naamgeving van bedoelde bunker met de naam van een te Neurenberg veroordeelde oorlogsmisdadiger wel degelijk een kwestie constitueert, die ten minste enig blijk van morele betrokkenheid vanwege de Minister-president zou hebben mogen teweegbrengen, in het bijzonder na mijn zeer persoonlijke adstructie met de grootste WO2 massafusillade op vaderlandse bodem, tijdens welke mijn grootvader verzetsstrijder in opdracht van voornoemde oorlogsmisdadiger Seyss-Inquart is gefusilleerd.

Weshalve ik U respectvol herhaald verzoek om deze mijn correspondentie volledig onder de persoonlijke aandacht te brengen van de Minister-president en mij daaromtrent te berichten.

Dank u wel.

Hoogachtend
[Redacted Signature]

Aalmoezenier

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Ontvangen Burgerbrief [REDACTED] over SI-Bunker
Datum: vrijdag 9 oktober 2020 15:01:45
Bijlagen: [201001 - Bericht van verdaging brief dhr. \[REDACTED\].pdf](#)

Geachte heer [REDACTED] beste [REDACTED],

Nee, er is nog geen reactie verzonden. Wel heb ik dhr. [REDACTED] geschreven dat we nog wat meer tijd nodig hebben, zie bijlage.

De afgelopen weken is al wel het nodige uitgezocht en a.s. maandag is er een laatste overleg met o.a. de Rijksbouwmeester. Daarna kan een reactie worden opgesteld. De moet dan nog wel intern en mogelijk met andere departementen (OCW, VWS) worden afgestemd. Wil AZ inhoudelijk daarbij worden betrokken?

Met vriendelijke groet,

.....
 Ministerie van BZK | Rijksvastgoedbedrijf | bureau directeur-generaal
 Korte Voorhout 7, kamer KV4 42 | Postbus 16169 | 2500 BD Den Haag
 T [REDACTED]

.....
 werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag
 Het RVB realiseert en beheert zijn vastgoedportefeuille voor zijn gebruikers en zet gebouwen en terreinen in voor de realisatie van economische en maatschappelijke meerwaarde op basis van beleidsdoelen.

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 8 oktober 2020 17:01

Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Ontvangen Burgerbrief [REDACTED] over SI-Bunker

Geachte heer [REDACTED], beste [REDACTED],

In augustus is vanuit AZ een brief gericht aan MP overgedragen aan RVB van de heer [REDACTED] uit Den Haag over zijn bezwaren van de naamgeving van de SI-bunker. Meneer wil nu ook graag een reactie van MP hierover. Kunt u daarom nagaan of er inmiddels een reactie verstuurd is, en zo ja, mogen wij dan een afschrift van die reactie? Dan nemen wij dat mee in de beantwoording van de laatste brief gericht aan MP. Zie de bijlage.

Alvast veel dank en vriendelijke groet,

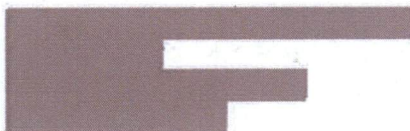
.....
 Rijksvoorlichtingsdienst
 Ministerie van Algemene Zaken
 Binnenhof 19 | 2513 AA Den Haag
 Postbus 20001 | 2500 EA Den Haag

.....
 [REDACTED]@minaz.nl
www.rijksoverheid.nl/ministeries/az

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

Rijksvastgoedbedrijf
bureau dg

Korte Voorhout 7
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon

KvK nummer
65890604

BTW nummer
NL8563.05.765.B.01

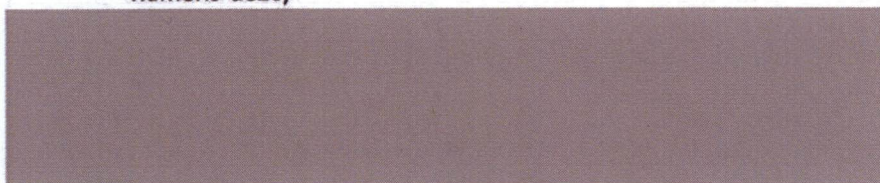
Kenmerk
1342821

Datum 1 oktober 2020
Betreft Naamgeving bunker

Geachte heer ,

Naar aanleiding van uw brief is de afgelopen weken reeds met diverse betrokkenen overleg gevoerd over de naamgeving van de Commandobunker Clingendael. De serie gesprekken is echter nog niet afgerond. Ik hoop dat wij u voor het eind van deze maand definitief kunnen berichten.

Hoogachtend,
De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Hoofd bureau directeur-generaal Rijksvastgoedbedrijf